

Psychologický ústav AV ČR, v. v. i.

SMĚRNICE Č. 26

**NAKLÁDÁNÍ S VÝSLEDKY ČINNOSTI
VE VÝZKUMU, VÝVOJI A INOVACÍCH**

Čl. 1 Úvodní ustanovení

Předmětem tohoto vnitřního předpisu je úprava způsobu nakládání s výsledky výzkumu, vývoje a inovací (dále jen výsledky VVI) a to zejména průmyslových práv, autorských práv, jakož i dalších práv vztahujících se k duševní činnosti v projektech podpořených z veřejných prostředků na Psychologickém ústavu AV ČR, v.v.i. (dále jen PSÚ).

Všichni zaměstnanci PSÚ jsou povinni dodržovat ustanovení tohoto vnitřního předpisu a v průběhu plnění projektu působit na partnery v projektu tak, aby tyto podmínky mohly být dodrženy.

Ochrana duševního vlastnictví a nakládání s ním se v PSÚ se řídí právními předpisy České republiky, předpisy EU, vnitřními normami PSÚ a dále zejména:

- a) zákonem č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, v platném znění,
- b) zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), v platném znění,
- c) zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v platném znění,
- d) zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- e) zákonem č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, v platném znění,
- f) zákonem č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, v platném znění,
- g) zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským, v platném znění,
- h) zákonem č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, v platném znění,
- i) zákonem č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, v platném znění,
- j) zákonem č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů, v platném znění,
- k) zákonem č. 441/2003 Sb., zákon o ochranných známkách, v platném znění,
- l) zákonem č. 221/2006 Sb., zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví,
- m) Sdělením Komise – Rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01), dále jen „Rámec“,
- n) Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1290/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků programu „Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014-2020)“ a zrušuje nařízení (ES) č. 1906/2006,
- o) a dalšími relevantními vnitřními předpisy PSÚ.

Čl. 2 Základní pojmy

Právo duševního vlastnictví

Právním duševního vlastnictví se rozumí souhrn právních norem, upravujících vztahy, které vznikají při lidské tvůrčí činnosti. Předmětem duševního vlastnictví nejsou věci movité ani nemovité, ale nehmotné statky. Práva k duševnímu vlastnictví jsou svoji povahou absolutní působící vůči všem subjektům.

Světová organizace duševního vlastnictví vymezila v Úmluvě o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví z roku 1967 duševní vlastnictví jako práva k autorským dílům a nehmotným statkům souvisejícím, k vynálezům, průmyslovým vzorům, k ochranným známkám, obchodním firmám a obchodním jménům, k vědeckým objevům, práva na ochranu proti nekalé soutěži a všechny ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké, čímž jsou míněna práva k užitém vzorům, obchodnímu tajemství, know-how, zlepšovacím návrhům, odrůdám rostlin, topografiím polovodičů, označení původu a zeměpisným označením, obsahu databází a typografickým znakům.

Duševním vlastnictvím se tedy rozumí souhrnné označení práv vztahujících se k duševní činnosti.

Podle charakteru jeho vzniku dělíme právo duševního vlastnictví na autorské právo a právo průmyslového vlastnictví.

Autorské právo

V objektivním slova smyslu rozumíme autorským právem soubor všech právních norem, které upravují právní vztahy při vzniku a následném uplatnění autorských děl. V subjektivním slova smyslu rozumíme autorským právem oprávnění konkrétního autora příslušného díla.

Právo průmyslového vlastnictví

Právním průmyslového vlastnictví se rozumí souhrn všech právních norem, které upravují oblast průmyslového vlastnictví. Oblast průmyslového vlastnictví se vyznačuje specifickými rysy, kterými jsou požadavek na průmyslovou využitelnost a požadavek na formálnost postupu při jejich vzniku. Průmyslovou využitelnost je třeba chápat jako hospodářskou využitelnost v opakované výrobě. Průmyslové vlastnictví vzniká až na základě rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví o udělení ochrany.

Vynález

Česká právní úprava nedefinuje vynález, ale stanoví pouze podmínky pro udělení patentu. Podle platné právní úpravy se patenty udělují na vynálezy, které jsou nové, jsou výsledkem vynálezecké činnosti a jsou průmyslově využitelné.

Dodatkové ochranné osvědčení

Dodatkové ochranné osvědčení se vydává k prodloužení délky patentové ochrany v odvětví léčivých látek nebo jejich směsí a léčivých přípravků, které jsou určeny k podávání lidem a zvířatům, jestliže jsou účinnými látkami přípravky, které před uvedením na trh podléhají registraci podle zvláštních právních předpisů.

Užitný vzor

Užitným vzorem je technické řešení, které je nové, přesahuje rámec pouhé odborné dovednosti a je průmyslově využitelné.

Průmyslový vzor

Průmyslový vzorem se rozumí vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení.

Obchodní tajemství

Obchodním tajemstvím rozumíme veškeré skutečnosti obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem, které mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální, či nemateriální hodnotu, nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupní, mají být podle vůle podnikatele utajeny a podnikatel odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje.

Know-how

Know-how rozumíme soubor technických informací, které jsou tajné, podstatné a vhodnou formou identifikovatelné.

Ochranná známka

Ochrannou známkou rozumíme jakékoliv označení schopné grafického znázornění, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby.

Označení původu

Označením původu rozumíme název oblasti, určitého místa nebo země používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území jestliže kvalita nebo vlastnosti tohoto zboží jsou výlučně nebo převážně dány zvláštním zeměpisným prostředím s jeho charakteristickými přírodními a lidskými faktory a jestliže výroba, zpracování a příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území.

Zeměpisné označení

Zeměpisným označením rozumíme název území používaný k označení zboží pocházející z tohoto území, jestliže toto zboží má určitou kvalitu, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze přičíst tomuto zeměpisnému původu, a jestliže výroba nebo zpracování anebo příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území.

Licence

Licencí rozumíme povolení k využívání chráněného, utajovaného, či nezřejmého technického řešení nebo práva, které majitel jiným osobám za úhradu poskytuje.

Nekalá soutěž

Nekalou soutěží se rozumí jednání v hospodářské soutěži, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu soutěžitelům nebo spotřebitelům.

Poskytovatel veřejné podpory

Poskytovatelem veřejné podpory se rozumí správce kapitoly státního rozpočtu nebo územní samosprávný celek, který rozhoduje o poskytnutí podpory a který tuto podporu poskytuje.

Příjemce veřejné podpory

Příjemcem veřejné podpory se rozumí organizační složka, právnická osoba, nebo fyzická osoba, v jejíž prospěch bylo o poskytnutí podpory poskytovatelem rozhodnuto.

Spolupříjemce veřejné podpory

Spolupříjemcem veřejné podpory se rozumí organizační složka, právnická osoba nebo fyzická osoba, jejíž podíl na projektu byl vymezen v návrhu projektu a s níž příjemce uzavřel smlouvu o řešení části projektu.

Přístupová práva

Přístupovými právy rozumíme licence a uživatelská práva k poznatkům nebo již dříve existujícím know-how.

Poznatky

Poznatky rozumíme výsledky včetně informací, at' již jsou chráněny či nikoliv, které vyplývají z projektu, jakož i autorská práva, či práva vedoucí k takovým výsledkům na základě žádosti o ně, nebo záležitosti patentů, designu, doplňkových osvědčení o ochraně či podobných forem ochrany.

Již dříve existující know-how

Již dříve existujícím know-how rozumíme informace, které mají účastníci projektu již před uzavřením smlouvy nebo získané paralelně s jejím uzavřením, stejně tak i autorská práva a práva vedoucí k takovým informacím na základě žádostí o ně, také i záležitosti patentů, designů, doplňková osvědčení o ochraně či podobné formy ochrany.

Čl. 3

Výsledky VVI

Výsledek VVI dosažený v PSÚ může mít povahu hmotné věci a nehmotného statku, jímž může být zejména autorské dílo (např. kniha, vědecká studie, sborník, odborný katalog výstavy, struktura databáze, počítačový program), nehmotný předmět práv souvisejících (obsah databáze) aj. Obecné vymezení těchto pojmů (včetně díla zaměstnaneckého) i práv autorů, spoluautorů, původců a spolupůvodců, uživatelů i dalších osob obsahují zvláštní právní předpisy. Jejich vymezení a pravidla pro ochranu a nakládání s nimi jako s výsledky v PSÚ stanoví tato směrnice a zvláštní smlouvy mezi PSÚ a řešiteli či členy řešitelských týmů, účastníky či poskytovateli.

Výsledky VVI se rozumí:

- a) v základním výzkumu nové vědomosti o základních principech jevů, procesů nebo pozorovatelných skutečností, které jsou publikovány podle zvyklostí v daném vědním oboru,
- b) v aplikovaném výzkumu nové poznatky a dovednosti pro vývoj výrobků, postupů nebo služeb, poznatky a dovednosti uplatněné jako výsledky, které jsou chráněny podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné činnosti nebo využívané odbornou veřejností či jinými uživateli, nebo poznatky a dovednosti pro potřeby poskytovatele, využité v jeho činnosti, pokud vznikly při plnění veřejné zakázky,
- c) ve vývoji návrhy nových nebo podstatně zdokonalených výrobků., postupů nebo služeb,
- d) v inovacích nové nebo podstatně zdokonalené výrobky, postupy nebo služby, zavedené do praxe.

Čl. 4 Vlastnictví výsledků VVI

Vlastníkem výsledků VVI, které nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, je poskytovatel a jejich zveřejnění a využití je možné pouze s předchozím písemným souhlasem poskytovatele.

Výsledky VVI chráněné podle autorského zákona dosažené zaměstnanci PSÚ jsou zaměstnaneckým dílem a PSÚ vykonává majetková práva k dílu svým jménem a na svůj účet. Autorské dílo může vzniknout společnou tvůrčí činností dvou nebo více autorů, tedy ve spoluautorství.

Dosažení výsledků VVI chráněných podle právních předpisů o vynálezech, jsou původci (zaměstnanci PSÚ) povinni neprodleně písemně oznámit řediteli PSÚ. V případě dosažení výsledků v součinnosti s dalšími osobami uvedou zaměstnanci PSÚ v písemném oznámení jména ostatních původců s uvedením jejich podílu na dosažení výsledku. Ředitel PSÚ po projednání s Radou PSÚ posoudí dosažené výsledky VVI a rozhodne o způsobu ochrany.

Čl. 5 Využití výsledků VVI

Využitím výsledku dosaženého v PSÚ je zejména vytvoření díla, zveřejnění (publikace) výsledku, předání či jiné neveřejné zpřístupnění výsledku třetí osobě, převod práv k nehmotnému výsledku (u těch práv, která jsou převoditelná, což je vyloučeno např. u autorských práv), poskytnutí licence k výkonu práva nehmotný výsledek využít, vklad práva k výsledku do obchodní společnosti nebo jiné právnické osobě.

Cílem ochrany výsledku dosaženého v PSÚ je zabránit prozrazení Know-how, úniku či zneužití důvěrných informací a osobních údajů, neoprávněnému využití výsledků pro soukromý prospěch a jinému porušení zájmů PSÚ ohledně nakládání s tímto výsledkem.

PSÚ dohlíží na dodržování ochrany výsledku ve smyslu této směrnice i ve smyslu platných právních předpisů a v případě jejich porušení je oprávněn použít sankce.

Pro využití výsledků VVI platí, že v případě:

- a) výsledku plně financovaného z veřejných prostředků je příjemce povinen zpřístupnit výsledky za stejných podmínek, stanovených ve smlouvě o využití výsledků, všem zájemcům o jejich využití, pokud předpisy Evropských společenství nestanoví jinak,
- b) výsledku financovaného z veřejných prostředků ve výši přesahující 50 % a nižší než 100% výše nákladů projektu je příjemce povinen za podmínek stanovených ve smlouvě o využití výsledků přednostně poskytnout výsledky těm subjektům, které se na podpoře z neveřejných zdrojů podílely,
- c) výsledku podílově financovaného z veřejných prostředků ve výši dosahující 50 % nebo méně nákladů projektu musí být součástí smlouvy o využití výsledků dohoda o způsobu a termínech využití výsledků s těmi subjekty, které se na podpoře z neveřejných zdrojů podílely.

Čl. 6 Společné výzkumně-vývojové projekty

Duševní vlastnictví vzniklé v průběhu realizace společného výzkumně-vývojového projektu přechází do vlastnictví nebo využití zúčastněných právnických osob podle principů zakotvených v jeho smluvním zajištění.

Pokud je PSÚ příjemcem, uzavře před ukončením projektu smlouvu o využití výsledků VVI s dalšími účastníky projektu, ve které zajistí využití výsledků v souladu s právními předpisy.

Čl. 7 Zveřejnění výsledků VVI

Před jakýmkoliv zveřejněním předmětu výsledku chráněného podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, např., ne však pouze, při prezentacích na vědeckých konferencích ústní nebo posterovou formou, při publikaci abstraktu, při vědecké publikaci a při vědeckých diskuzích nebo v médiích, musí zaměstnanec zvážit, zda nedojde k porušení povinnosti mlčenlivosti nebo takovému uveřejnění informací, které může ohrozit nebo znemožnit formální ochranu předmětu duševního vlastnictví nebo jakékoliv jeho využití. V případě pochybností je zaměstnanec povinen před jakýmkoliv zveřejněním informací o předmětu duševního vlastnictví kontaktovat vedení PSÚ.

Evidenci výsledků VVI (ASEP) dosažených ve PSÚ zajišťují pověřeni zaměstnanci. Zaměstnanci PSÚ jsou povinni jim průběžně dodávat metadata a kopie svých publikačních výstupů.

Všechny výsledky vykázané v systému evidence publikací ASEP jsou považovány za výsledky dosažené v PSÚ.

Za správnost dat vložených do ASEPu odpovídá statutární zástupce nebo pověřená osoba.

Čl. 8 Odpovědnost a sankce

V případě, že řešitel nebo člen řešitelského týmu poruší při řešení projektu nebo při využívání jeho výsledků povinnosti stanovené v této směrnici, v dokumentaci projektu nebo v uzavřené smlouvě, nese plnou odpovědnost za škodu, kterou by tím utrpěl PSÚ. Porušení povinnosti stanovené tímto opatřením se považuje za porušení povinnosti vyplývající z pracovně-právního vztahu nebo za zvlášť hrubé porušení takovéto povinnosti. V takovém případě se postupuje podle příslušných ustanovení zákoníku práce a vnitřního mzdového předpisu PSÚ.

V případě studenta či externí osoby se postupuje v souladu s občanským zákoníkem, PSÚ je zejména oprávněn od něho požadovat navrácení finanční podpory nebo její části, která mu byla k řešení projektu poskytnuta.

V případě odpovědnosti za škodu se postupuje podle příslušných ustanovení zákoníku práce.

Čl. 9 Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

Vztahy neupravené tímto opatřením se řídí příslušnými platnými předpisy, zejména předpisy uvedenými v Čl. 1.

Součástí vnitřního předpisu je příloha Definice pojmů.

Tímto se zrušuje vnitřní předpis č. 1/2011 ze dne 4. 2.2011.

Tento vnitřní předpis byl schválen Radou PSÚ per rollam a nabývá účinnosti dnem podpisu.

V Brně dne 1. Prosince 2014

Prof. PhDr. Marek Blatný, CSc.
ředitel PSÚ AV ČR, v. v. i.

Psychologický ústav AV ČR, v. v. i.

Dodatek č. 1 ke SMĚRNICI Č. 26

**NAKLÁDÁNÍ S VÝSLEDKY ČINNOSTI
VE VÝZKUMU, VÝVOJI A INOVACÍCH**

Čl. 1

Vlastnictví výsledků

Výsledky chráněné podle autorského zákona dosažené zaměstnanci Psychologického ústavu AV ČR, v. v. i. (dále jen PSÚ) jsou zaměstnaneckým dílem a PSÚ vykonává majetková práva k dílu svým jménem a na svůj účet.

S okamžitou platností nařizují, aby u veškerých výhradních licenčních či jiných smluv uzavíraných s domácími i zahraničními nakladateli na autorská díla zaměstnanců ústavu, byl jako vlastník díla označen zaměstnavatel, tj. PSÚ.

Neboť z platných pracovních smluv vyplývá, že majetková autorská práva k zaměstnaneckým dílům vykonává zaměstnavatel, je nutnou formální složkou každé výhradní licenční či jiné smlouvy, opravňující k užití předmětu duševního vlastnictví, údaj o bankovním spojení zaměstnavatele.

Kompletní údaje o zaměstnavateli pro potřebu této směrnice:

Psychologický ústav AV ČR, v. v. i.
(jméno autora)
Veveří 97
602 00 Brno
IČO: 68081740
DIČ: CZ68081740
Bankovní spojení: ČSOB, a.s.
Číslo účtu: 372301883/0300
Variabilní symbol: rodné číslo autora

Čl. 2

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

Tento dodatek nabývá účinnosti dnem podpisu.

V Brně dne 23. 4.2018

prof. PhDr. Tomáš Urbánek, Ph.D.
ředitel PSÚ AV ČR, v. v. i.

Prováděcí doložka:

- Písemná licenční smlouva uzavřená mez PSÚ a nakladatelem je povinná u každé monografie a kapitole v monografii – jedná se o výhradní licence, na které dle §2358 NOZ musí být uzavřena písemná smlouva.
- Zaměstnanec připraví s nakladatelem smlouvu adresovanou na PSÚ + jméno autora
- Smlouvu doručí na THS
- Po kontrole THS bude smlouva podepsána statutárním zástupcem a bude odeslána zpět nakladateli.
- Bez podpisu statutárního zástupce je licenční smlouva neplatná, jedná se o porušení této směrnice, dílo tak nemůže být vykázáno v databázi ASEP.

Normy:

§ 2358 NOZ

Základní ustanovení

(1) Licenční smlouvou poskytuje poskytovatel nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (licenci) v ujednaném omezeném nebo neomezeném rozsahu a nabyvatel se zavazuje, není-li ujednáno jinak, poskytnout poskytovateli odměnu.

(2) Smlouva vyžaduje písemnou formu,

a) poskytuje-li se licence výhradní, nebo

b) má-li být licence zapsána do příslušného veřejného seznamu.

(3) Licence k předmětu průmyslového vlastnictví zapsanému do veřejného seznamu je účinná vůči třetím osobám zápisem do tohoto seznamu.

= písemně musí být pouze výhradní licenční smlouva. Ta zakazuje poskytnout tutéž licenci třetí osobě.

§ 2360

Výhradní nebo nevýhradní licence

(1) Je-li ujednána výhradní licence, poskytovatel nemá právo poskytnout tutéž licenci třetí osobě po dobu, co výhradní licence trvá. Není-li výslovně ujednáno opak, zdrží se i poskytovatel výkonu práva, ke kterému udělil výhradní licenci.

(2) Poskytne-li poskytovatel za trvání výhradní licence nabyvatele bez jeho souhlasu uděleného v písemné formě licenci třetí osobě, licence nevznikne. Byla-li však nevýhradní licence poskytnuta před poskytnutím výhradní licence, zůstává zachována.

§ 2362

Není-li výslovně ujednána výhradní licence, platí, že se jedná o nevýhradní licenci.